

Schaarste

De zomerperiode van 2022 was om meer dan één reden bijzonder. In Europa was het nooit eerder (zover ons meten en weten strekt) zó droog. Een schaarste aan regenwater én een steeds groter wordend tekort aan smeltwater door de afname van ijs dat in gletsjers wordt vastgehouden. De hoge temperaturen leiden tot het sneller smelten van de ijskap in de Himalaya, waardoor in Pakistan bewoonbare droge grond nu extreem schaars is door overstromingen. We ondervinden in Europa geleidelijk ook de schaarste aan aardgas. We krijgen het gas niet aangevoerd, maar wel de koolstofdioxide die is vrijgekomen bij het affakken van het gas dat voor ons bestemd is. Ondertussen stoken wij de kolencentrales nog harder en brengen we nóg meer koolstofdioxide in de atmosfeer. Overigens: de ramp zou nog groter zijn wanneer methaan onverbrand in de atmosfeer gepompt zou worden. Met geavanceerde satellieten lukt het ons om bronnen van methaanuitstoot op te sporen. Het bleek deze zomer dat een aantal grote vuilnisbelten extreem veel methaan uitstoten. Er is berekend dat we met het stoppen hiervan een belangrijk deel van de opwarming van de atmosfeer kunnen verminderen. In de corona-periode moesten veel mensen

met hun werk stoppen, omdat bedrijven en evenementen waar veel publiek kwam, dicht bleven. De grote vrees was dat mensen massaal hun baan zouden verliezen en er daarna een schaarste aan banen zou optreden. Het tegendeel blijkt waar: inmiddels is er een grote schaarste aan mensen. Je kunt stellen: we hebben een schaarste aan lakeien. De klant (koning) wenst bediend te worden, maar iedereen wil koning zijn. Een deel van de koningen moet de rol van lakei innemen, anders krijgen we het werk niet gedaan. Zelfbediening is één van die manieren om schaarste op dat vlak tegen te gaan. Maar, dat kun je in het onderwijs niet gaan doen. We hebben het vaak over schaarste aan leraren, die bij de exacte vakken duidelijk voelbaar is. Het kan zomaar gebeuren dat dit binnenkort geen probleem meer is, omdat we ook een zorgelijke terugloop zien in aantal leerlingen en studenten die de bèta-technische richting kiezen. De opleving van een paar jaar geleden is verdwenen. Concreet holt het aantal studenten bij de mbo-laboratoriumopleidingen achteruit. Iets dat op de langere termijn grote gevolgen voor ons land kan hebben. Kennelijk is er ook schaarste waar het gaat om goede voorlichting en een uitdagend curriculum, zodat jonge mensen weten

wat er aan (mooie) opleidingen en banen is. Laten onze inspanningen op dit vlak niet schaars zijn. Ook de NVON ontkomt niet aan de schaarste waar het om mensen gaat, vooral zichtbaar in de vacatures bij het bureau. Dat leidt tot schaarste in onze mogelijkheden om conferenties en andere activiteiten te organiseren, nieuwsbrieven samen te stellen of met een stand aanwezig te zijn bij conferenties. De schaarste aan mensen uit zich ook in onderbezetting van sectiebesturen, zoals de sectie Techniek. Als de vereniging een vacature bekendmaakt en vraagt om een stukje (schaarse) tijd in te zetten is het antwoord van leden niet automatisch positief. We moeten ook een duidelijk beeld ontwikkelen hoe mensen zich binden en wat ze dan willen en kunnen bijdragen. Wellicht lost een verbetering van de organisatie, zoals we daar onder de noemer NieuwNVON over nadenken, veel op. Als je iets van je tijd voor de NVON wilt inzetten, denk ik graag met je mee wat een goede plek kan zijn. Laten we creatief omgaan met deze uitdaging van schaarste.

Jan Jaap Wietsma
Voorzitter NVON
Reacties naar: j.j.wietsma@nvon.nl